

AKADEMIET FOR PSYKOTERAPI.

Den 4 årige uddannelses struktur og indhold.

Indhold:	
Den oplevelsesorienterede organiske psykoterapi	s. 2
Uddannelsens værdigrundlag	s. 3
Etiske regler	s. 4
Studiebeskrivelsen	s. 6
Uddannelsens struktur	s. 6
Fagbeskrivelse	s. 7
Eksistentiel psykoterapi	s. 7
Gestaltterapi	s. 8
Kropterapi	s. 8
Den terapeutiske proces	s. 10
Gruppeproces	s. 10
Indre barn	s. 10
Familieterapi	s. 11
Psykoterapiens historie og samfundsmæssige sammenhæng.	s. 12
Kommunikationsteori	s. 12
Udviklings- og personlighedspsykologi	s. 13
Den psykoterapeutiske relation	s. 13
Forskning i psykoterapi	s. 14
Psykatri og psykopatologi	s. 14
Undervisning i psykoterapeutiske metoder	s. 14
Undervisning i etik og etiske dilemmaer	s. 15
Undervisnings- arbejds- og prøveformer	s. 16
Afsluttende eksamen	s. 18
Merit	s. 19
Kursusplan	s. 20

Den oplevelsesorienterede organiske psykoterapi.

På Akademiet for psykoterapi udgør den oplevelsesorienterede organiske psykoterapi den primære tilgang til psykoterapi og uddannelsen af psykoterapeuter tager afsæt i det oplevelsesorienterede organisk-terapeutiske perspektiv.

Oplevelsesorienteret organisk psykoterapi hører til den terapeutiske hovedretning, der i dag kendes som oplevelsesorienteret psykoterapi.

Oplevelsesorienteret psykoterapi bygger på den fænomenologiske metode og har som videnskabsteoretisk grundlag dels fænomenologien og dels eksistentialismen og dels gestaltterapien.

Oplevelsesorienteret organisk psykoterapi bygger primært på 3 terapeutiske perspektiver nemlig gestaltterapi, kropsterapi og eksistentiel terapi. Herudover vægtes fokus på relationelle forhold i terapi. Både i forståelsen for den enkelte klients problematik og i forhold til betydningen af relationen mellem klient og terapeut.

Den oplevelsesorienterede organiske psykoterapis grundlag i de her nævnte traditioner skal først og fremmest forstås ud fra et praktisk terapeutisk udgangspunkt. I den terapeutiske praksis har gestalt-, kropsterapeutiske og eksistentielle tilgange vist sig at gå fint i spænd. På det teoretiske plan er der til en vis grad tale om fælles forståelser, mens der i midlertid også kan findes tilsyneladende teoretiske modsætninger. På det metateoretiske plan har fænomenologien således en grundlæggende forståelse af verden som noget der eksisterer før erkendelsen, men at erkendelsen (tolkningerne) kan sløre adgangen til verden herunder vores egen psyke, mens visse eksistentielle tilgange betoner eksistensen som 1. princip og verden som principielt ustabil. Begge tilgange pointerer betydningen af åbenhed og processualitet i den terapeutiske proces, men på baggrund af vidt forskellige metateoretiske tilgange.

Den organiske psykoterapi slog igennem som en anerkendt selvstændig gestaltterapeutisk tilgang i 1980-erne. I forhold til gestaltterapien som denne udfoldede sig i Danmark, integrerede den organiske psykoterapi kropsterapien og betonede betydningen af tidlige erfaringer i den terapeutiske proces. Den gestaltterapeutiske tilgang blev derfor mindre konfronterende i bevidstheden om at et for højt angstniveau ville kunne forhindre opløsning af tidlige og dybtliggende vanskeligheder.

Terapiens organiske aspekt viser sig på flere planer. Organisk refererer i dag primært til betydningen "naturlig", ud fra en forståelse af at mennesket indeholder naturlige selvhelende potentialer. Det er en alment kendt biologisk forståelse at naturen og organismene indeholder selvregulerende mekanismer såvel i forhold til udvikling som i forhold til heling. På samme måde bygger den organiske psykoterapi på en forståelse af mennesker på det psykiske område på samme måde indeholder selvhelende kræfter og vækspotentialer som terapien kan understøtte. Terapien kan i den forstand forstås som understøttende i forhold til klientens egen selvhelende proces. Klienten vil på den måde spille 1. violin i terapien, fordi det kun er gennem klientens egen oplevelse af sig selv at terapien kan understøtte den selvhelende proces. Den organiske terapi vil være organisk i sin intervention og inddrage de enkelte tilgange organisk så de indgår på en naturlig måde med respekt for klientens selvhelende proces. Da psykoterapi tager afsæt i et møde mellem 2 mennesker klient og terapeut har den organiske psykoterapi fokus på relationens betydning. Erfaringer fra andre terapeutiske perspektiver inddrages i den samlede uddannelse, men med udgangspunkt i det organisk oplevelsesorienterede perspektiv.

Den praktiske undervisning i den organiske oplevelsesorienterede terapi tager afsæt i praktisk terapeutisk træning og i den terapeutiske proces såvel i forhold til den individuelle terapi som i forhold til gruppeprocessen. Der anvendes fænomenologiske metoder hentet fra de 3 retninger: eksistentiel psykoterapi, gestaltterapi og kropsterapi.

Den teoretiske del af undervisningen finder sted på 2 måder. Dels lægges der teoretiske oplæg ind i forbindelse med de praktiske terapeutiske samlinger 3-4 dages forløb, på det 1. år lægges et introducerende oplæg med præsentation af traditionens elementer, gestalt- krop og eksistentiel psykoterapi og den særlige organiske tradition. Traditionens forståelse af forholdet mellem teoretisk viden og kropslige ikke sproglige erfaringer diskuteres. På 4. år sættes gestaltterapien, kropsterapien og den eksistentielle terapi teoretisk op over hinanden og deres indbyrdes modsætninger og ligheder diskuteres.

Foruden de 3 grundretninger indgår tilgange hentet fra andre perspektiver:

Den udviklingspsykologiske tilgang er inspireret af Sterns betoning af det kompetente barn, arbejdet omkring "det indre barn" er inspireret af Alice Miller, Kathrin Asper og John Bradshaw, det tilknytningmæssige element bygger på Bowlbys arbejde, i den kroppsykoterapeutiske arbejde og i arbejdet med traumer indtænkes Peter Levines arbejde, ligesom Davidsen-Nielsens arbejde omkring tab og traume inddrages. Endvidere inddrages erfaringerne omkring spejlneuroner i den samlede uddannelse. De gruppe- og familierapeutiske elementer tager bl.a. afsæt i de gestaltterapeutiske erfaringer omkring encounter (Carl Rogers) og psykodrama (Moreno).

Den videnskabelige baggrund for den organiske oplevelsesorienterede psykoterapi kan indkredses af den videnskabelige referenceliste.

Uddannelsens værdigrundlag .

Vores værdigrundlag bygger på et humanistisk eksistentielt menneskesyn.

I arbejdet med den organiske oplevelsesorienterede psykoterapi er værdigrundlaget ikke noget vedhæftet men ligger i vidt omfang implicit i den terapeutiske praksis.

I den terapeutiske praksis udfoldes en grundlæggende forståelse som er baseret på:

- at det enkelte menneske er unikt og skal mødes som sådan
- en menneskeforståelse som bygger på en opfattelse at mennesket på den ene side er unikt og enestående og på den anden side er en del af en omfattende kollektivitet – at mennesket på den ene side er grundlæggende individuel og på samme tid grundlæggende socialt. Det individuelle og det sociale ses derfor ikke som modpoler men som 2 sider af den samme sag. I erfaringerne omkring menneskelig tilknytning og tilknytningsproces oplever vi således hvordan tilknytningsprocessens succes bliver forudsætning for den individuelle frihed. Jo mere sikker og tryk den basale tilknytning er funderet jo større bliver friheden til at udforske verden. Tryk og frihed er ikke poler men hinandens forudsætninger.
- at livet må ses eksistentielt i lyset af bevidstheden om døden, friheden, meningsløsheden og ensomheden som grundvilkår for den menneskelige eksistens. Grundvilkår som betoner den enkeltes ansvar for sit eget liv
  - uden at tilsidesætte den enkeltes betydning for andre mennesker for naturen og for
- at kærligheden er en eksistentiel kraft i den enkelte og i fællesskaberne
- at hvert nu er nyt og at evnen til nærvær i nuet er en afgørende livskvalitet.

Løvlie: Livsbevidsthed.

Yalom: Eksistentiel Psykoterapi

Claudio Naranjo: Lev i nuet – teknik, beskrivelse og ideal. i Her og nu, klassiske og nye gestaltterapeutiske tekster. Paludan 2004

Akademiet for Psykoterapi etiske regler.

Indledning:

Den terapeutiske profession er i sin natur tæt forbundet med nogle grundlæggende etiske spørgsmål. Respekten for det enkelte menneske og troen på indi videts ukrænkelighed udgør grundstene i den terapeutiske praksis og i den terapeutiske forståelse som den oplevelsesorienterede organiske psykoterapi er bygget op omkring.

I tilgangen til den enkelte klient er terapeuten som udgangspunkt grundlæggende solidarisk med dette menneske uanset dette menneskes handlinger og måder at forvalte sit liv på. Det er således en forudsætning for at der kan etableres en terapeutisk relation at denne grundlæggende solidaritet er tilstede fra terapeuten side. Kan terapeuten ikke møde klienten med denne respekt er det terapeuten pligt at henvise klienten til en anden terapeut.

I den terapeutiske relation kan der indgå etiske dilemmaer. Mange af disse dilemmaer udspringer af den asymmetri klientrelationen er udtryk for. I læn gevarende forløb kan tilknytningen mellem klient og terapeut være ikke kun naturlig men i højeste grad terapeutisk meningsfuld. Dette vil medføre at klienten opbygger en afhængighed af terapeuten, en afhængighed som kan give terapeuten stor indflydelse på klienten og dennes liv. Det er terapeuten ansvar at denne indflydelse sker under respekt for klientens velfærd. Det er i den forbindelse terapeuten ansvar at bringe denne problematik op i forhold til den enkelte klient og at støtte klienten i selv at tage ansvar for egne beslutninger.

Akademiet for Psykoterapi følger psykoterapeutforeningens etikregler ligesom man som psykoterapeut er underlagt de etiske bestemmelser, der fremgår af psykoterapeutforeningens etiske regler. Akademiet for Psykoterapi arbejder på ovenstående baggrund ud fra følgende etiske retningslinier

1. Som psykoterapeuten skal man arbejde for at fremme klientens personlige og psykiske udvikling og sundhed. Hensynet til og respekten for klienten går forud for psykoterapeutens personlige interesser.

2. Tavshedspligt

Psykoterapeuten har, med de undtagelser der følger af lovgivningen, tavshedspligt vedrørende alle personlige forhold, erfaret under terapien.

Fremkommer oplysninger i terapien vedrørende person er under 18 år, der giver grund til at antage, at pågældende barn udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i fare, så har terapeuten pligt til at underrette de sociale myndigheder i barnets opholdskommune.

2.1 Psykoterapeuten må indskærpe, at deltagerne i gruppe terapi iagttager tavshedspligt.

2.2 Psykoterapeuten må indskærpe, at supervisor og andre deltagere i supervision iagttager tavshedspligt.

2.3 Videregivelse af oplysninger

At videregive oplysninger kræver samtykke fra klienten, medmindre der foreligger en udtrykkelig undtagelse. Der kan videregives oplysninger, såfremt det sker til varetægelse af offentlige eller private interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningerne angår.

Klienten skal oplyses om sin ret til at se udtalelser, som psykoterapeuten har udfærdiget om klienten.

Ved videregivelse af oplysninger ved samtykke skal samtykke skal foreligge skriftligt og angive hvilke typer oplysninger, der må videregives til hvem og til hvilket formål.

Samtykket kan altid tilbagekaldes og bortfalder efter 1 år.

2.4 I forbindelse med optagelse af terapi til forevisning i TV eller til anden forevisning i offentlige forsamlinger skal klienten give skriftlig samtykke, som til enhver tid kan tilbagekaldes, ligesom klienten kan nægte forevisning efter optagelserne er lavet.

2.4.1 Såfremt det drejer sig om optagelse af en familierapi, hvor en eller flere børn indgår, har hvert enkelt barn ret til at rådføre sig med en voksen udenfor familie kreds, såvel før som under og efter optagelsen. Den offentlige forevisning må først finde sted, efter den voksne – sammen med barnet – har gennemset den færdigredigerede udsendelse og udtrykkeligt sagt god for den.

2.5 Opbevaring af journaler, skriftlige aktstykker, bånd etc. skal foregå forsvarligt med henblik på

at forebygge misbrug af materialet.

3. Psykoterapeuten må ikke udnytte sin stilling som terapeut til skade for klienten.

3.1 Seksuel omgang mellem psykoterapeut og klient må ikke forekomme.

3.2 En forretningsmæssig tilknytning til en klient skal undgås, hvis den kan risikere at føre til en ikke professionel kontaktform.

4. Psykoterapeuten skal henvise klienten til anden behandling, når terapeuten ikke er kompetent til arbejde med de problemer klienten har.

4.1 Psykoterapeuten skal oplyse klienten om, hvorvidt det er muligt at få hjælp af det offentlige uden eller med ringe udgift for klienten

4.2 Har psykoterapeuten påbegyndt en terapi, er han /hun ansvarlig for at denne afsluttes på en terapeutisk forsvarlig måde, evt. ved viderehenvinding til en anden kvalificeret psykoterapeut.

5. I forhold til kollegaer skal psykoterapeuten vise kollegial respekt og hensynsfuldhed.

Det er uetisk at stjæle klienter fra hinanden. Er der en uafklarethed med en kollega kontakter man vedkommende for at få dette afklaret. Det er uetisk at omtale en kollega på en nedsættende måde. 6. Som psykoterapeut kan man kun modtage klienter såfremt man deltager i regelmæssige supervisionsforløb. Derudover skal man som praktiserende terapeut holde sig fagligt ajour gennem egenterapi og deltagelse i faglige kurser.

7 Etiske regler i forhold til undervisningen på Akademiet for Psykoterapi. 7.1

Ovenstående bestemmelser gælder også i et terapeutisk lærer/elev forhold.

7.2 Som uddannelsessted er Akademiet for Psykoterapi forpligtet til at undervise i fagets etik og i etiske dilemmaer, samt sikre at ansatte og studerende kender de interne etikregler.

7.3 Akademiet for Psykoterapi er forpligtet til at hensynet til de studerendes personlige og indlæringsmæssige proces går forud for hensynet til Akademiet for Psykoterapis interesser.

7.4 Der må derfor ikke optræde situation, hvor den studerende bliver økonomisk afhængighed af Akademiet for Psykoterapi.

7.5 Akademiet for Psykoterapi er forpligtet til at leve op til de kvalitetskrav som gælder for psykoterapeutiske uddannelser, der er evalueret og godkendt af psykoterapeutforeningen.

7.6 Akademiet for Psykoterapi er forpligtet til at sikre sig de habilitetsmæssige forhold omkring enkeltpersoners varetagelse af forskellige roller. En uddannelsesleder med økonomisk interesse for videreførelse af et hold, der samtidig har kompetence til at dumpe/bestå studerende, skal have sikret sin habilitet så han/hun kan ikke i den konkrete situation alene varetage begge opgaver.

8.1 En psykoterapeut, der bliver opmærksom på, at et medlem af Psykoterapeut Foreningen bryder de etiske regler, har pligt til at påpege det overfor medlemmet og rette henvendelse til Psykoterapeut Foreningens etikudvalg.

9. Klager fra studerende over Akademiet for Psykoterapi tages i første omgang op internt og rettes mod Akademiet for Psykoterapis ledelse. Er en af parterne utilfreds med forløbet kontakter ledelsen en uvildig person. Ved konflikt mellem 2 lærere kontaktes ledelsen, ved konflikt mellem ledelse og studerende eller ledelse og lærer tages dette op med en uvildig person. Hvis dette ikke løser problemet rettes klagen til Psykoterapeutforeningens etikudvalg.

STUDIEBESKRIVELSEN.

Uddannelsens struktur.

Uddannelsen til psykoterapeut på Akademiet for Psykoterapi er bygget op omkring

3 bestræbelser:

terapeutisk proces	terapeutisk træning	teoretisk fordybelse
--------------------	---------------------	----------------------

og indeholder en struktur med flg. 6 elementer:

6 årlige samlinger	10 teoridage	egenterapi	deltagelse i studiegruppe	litteratur studier	deltagelse i træningsgruppe
--------------------	--------------	------------	---------------------------	--------------------	-----------------------------

- 6 årlige samlinger i uddannelsesgruppen vekslende mellem 3 og 4 sammenhængende dage
- 10 teoridage
- egenterapi mindst 10 årlige sessioner af 1½ times varighed hos en af Akademiet godkendt terapeut
- arbejde i studiegruppe med mindst 6 årlige heldag sførløb
- litteraturstudier og udarbejdelse af skriftlige opgaver
- arbejde i træningsgruppe på det 3. år.

Uddannelsen er en praktisk/teoretisk uddannelse, hvor det praktiske element indeholder 2 dele. Dels en terapeutisk del, hvor den studerendes egen terapeutiske proces står centralt. Dette tjener 2 formål. Dels er det en afgørende del af det at kvalificere sig til psykoterapeut på Akademiet for Psykoterapeut at terapeutens egne personlige temaer er terapeutisk velkendte, fordi dette er en forudsætning for at kunne rumme klientens personlige stof, og dels er det en del af læringen at terapeuten har et 1. håndskendskab til det at være klient og har prøvet terapi på egen krop. Derudover består uddannelsens praktiske del af en omfattende terapeutisk træning, en træning der dels finder sted på samlinger og dels finder sted i trænings- og studiegrupperne.

Den teoretiske del af uddannelsen tjener 2 formål. For det første indgår indsigt og begribelse i sig selv som en del af den terapeutiske proces og i den forbindelse bidrager teori og teoretisk viden til den terapeutiske fordybelse. For det andet tjener de teoretiske studier til at bibringe de studerende en teoretisk indsigt i forhold til emner med relevans for en terapeutisk praksis. Det kan dreje sig om almene teorier om udviklings og personlighedspsykologi, teori om terapiens historiske udvikling, viden om psykoterapiforskning mm.

I den teoretiske del vil der derudover være fokus på videns(skabs)-teori, på viden om forholdet mellem sprog (teori) og psykisk erfaring (krop), hvor forudsætningen for terapeutisk proces kan være at komme bagom de sprogligt funderede tolkninger, for at komme i kontakt med fortrængte og tilbageholdte psykiske erfaringer.

Af særlig betydning er kendskab til de etiske regler og etiske dilemmaer knyttet til den terapeutiske praksis.

De forskellige elementer bidrager til det samlede uddannelsesforløb, hvor de 3 bestræbelser: terapeutiske proces, terapeutisk træning og teori på hver sit sæt bidrager til det samlede forløb.

Fagbeskrivelsen.

Uddannelsen består foruden af den terapeutiske personlige proces af flg. fag:

Hovedfag: Eksistentiel psykoterapi - Gestaltterapi – Kropsterapi - Terapeutiske processer: herunder traditionens behandlingsforståelse, teoriens implikationer for begreberne sygdom/sundhed samt terapiens mål, muligheder og begrænsninger

Andre fag:

Gruppeproces - Indre barn – Familierapi - Videnskabelig teori, sprog og terapi. - Den terapeutiske retnings historie og samfundsmæssige placering - Psykoterapibegrebets historiske udvikling - Kommunikationsteori - Personligheds og udviklingspsykologi - Relationer i terapi - Psykiatri og psykopatologi - Psykoterapeutisk forskning metodik og empiri fra psykoterapiforskningen og evidensbaserede psykoterapier indgår heri

---

Beskrivelse af de enkelte fag.

Eksistentiel Psykoterapi.

Der må skelnes mellem eksistentialismen som filosofi og den eksistentielle psykoterapi. Eksistentialismen indgår sammen med humanismen i den organiske psykoterapis værdigrundlag.

Den eksistentielle psykoterapi indgår i primært tematisk dvs. der undervises oplevelsesorienteret i de eksistentielle grundvilkår som de er beskrevet af Yalom. Yalom selv betoner at eksistentiel psykoterapi ikke kan stå alene, fordi det i hans udformning mere drejer sig om en tematisk tilgang med de eksistentielle grundvilkår i fokus, end om en egentlig eksistentiel psykoterapeutisk metode. Den eksistentielle samtalerapi som den eks. praktiseres af Emmy van Deurzen-Smith berøres kun i mindre omfang.

Den eksistentielle terapi tager udgangspunkt i det terapeutiske arbejde med de eksistentielle grundvilkår. Døden, meningsløsheden, aleneheden og friheden udgør her det terapeutiske udgangspunkt for arbejdet med det moderne livs grundvilkår. Gennem uddannelsen arbejdes der med de studerendes evne til at forstå og praktisere terapi i forhold til eksistentielle dilemmaer i mødet med fremtidige klienter, herunder evnen til at kunne skelne mellem en ontodynamisk (almenmenneskelig problematik) og en psykodynamisk (individuel livshistorisk betinget) tilgang. Dette opnås gennem en kombination af personlig proces omkring eksistentielle temaer og træning i eksistentiel terapi på samlingerne i uddannelsesgruppen.

Teoretisk undervises i tilknytning til den praktiske oplevelsesorienterede undervisning gennem oplæg fra underviserne og oplæg fra studiegrupperne. Desuden vil der være en teoridag, hvor den eksistentielle terapi belyses med en gennemgang af den eksistentielle filosofis hovedtræk. Forskellen på europæisk og amerikansk eksistentiel terapi gennemgås og teoretiske divergencer mellem gestaltterapi, fænomenologi, eksistentiel terapi og kropsterapi gennemgås.

Derudover vil de studerende skulle besvare spørgsmål omkring eksistentiel terapi i skriftlige opgaver.

Anne-Lise Løvlie Schibbye: Livsbevidsthed - om at være til stede i livet, Akademisk Forlag 2007

(O) Anne-Lise Løvlie Schibbye: Relationer, Akademisk Forlag 2005 (O)

Irvin D Yalom: Eksistentiel psykoterapi, Hans Reitzel 1999(O)

Irvin D Yalom: Terapiens essens, Gyldendal 2002 (O)

Irvin D Yalom: Som at se solen.

Martin Buber: Jeg og du. Hans Reitzel 1997

Yalom: Kærlighedens bødde, hansreitzel

Spinelli Ernesto: Terapi – magt og mystifikation. Hans Reitzel 1998. 112 timer

---

Gestaltterapi

Gestaltterapien udgør sammen med kropterapien og den eksistentielle terapi den grundlæggende tilgang til det terapeutiske arbejde og den terapeutiske forståelse i den oplevelsesorienterede organiske psykoterapi. Læringen opnås bl.a. igennem egenterapien, hvor de gestaltterapeutiske værktøjer bruges i den personlige proces, såvel i den individuelle egenterapi som i den terapeutiske proces i uddannelsesgruppen. I uddannelsesgruppen trænes de gestaltterapeutiske arbejdsmetoder og der suppleres med teoretiske oplæg i tilknytning til den praktiske træning. Derudover udarbejder studiegrupperne oplæg i forhold til den gestaltterapeutiske teori og der indgår spørgsmål omkring gestaltterapien i en skriftlig opgave efter 2. år.

Gennem uddannelsen arbejdes der således med gestalt terapiens teoretiske grundlag i gestaltpsykologien i fænomenologien og i den eksistentielle tilgang.

Der arbejdes teoretisk og praktisk med de grundlæggende gestaltterapeutiske tilgange, kontakt, grænser, nærvær "her og nu" og personligt ansvar. Der trænes i de gestaltterapeutiske "teknikker" omkring kontaktfladen, personligt rum, stolearbejde, encounter, psykodrama, forstærkning mm. Der trænes i evnen til at identificere klientens temaer og i at anvende teknikkerne organisk ud fra det personlige kendskab til klienten og i forhold til det materiale klienten bringer frem i nuet. I forlængelse af fokusering på kontakt inddrages relationen mellem klient og terapeut og evnen til at arbejde med de tilknytningsmæssige aspekter af klientens personlighed trænes.

Hanne Hostrup: Gestaltterapi, Hans Reitzel, 1999 (O) F.

Perls: Gestaltterapi, socialpæd. forlag 1972 (O)

F. Perls: Gestaltterapiens metode, socialpæd. Bibliotek 1978 (O)

Perls, Goodman, Hefferline: Grundbog i gestaltterapi, socialpæd. bibliotek 1977

(O) Mogens A. Lund: Gestaltterapi og oplevelse, forum 1975

"Kontakten er det centrale", interview med Gary Yontef, publiceret på hjemmesiden for Gestaltterapeutisk Forum i Danmark af: Eriksen, Birgitte; Sonne, Mikael og Winther-Jensen, Lise.

Naranjo, Claudio: "Leven i nuet – teknik, beskrivelse og ideal", i: "Her og Nu, klassiske og nye gestalt terapeutiske tekster", red. Jørgen Lumbye, Forlaget Paludan, 2004. Yontef, Gary: "Awareness, Dialogue, and Process", Gestalt Journal Press, N. Y., 1993. Haderup/Jørgensen: Kontaktfladen I alt 218 lektioner.

Kroptterapi.

Kroptterapien udgør den 3. grundpille i den organiske oplevelsesorienterede psykoterapi. Den kroptterapeutiske tilgang hviler på den forståelse at følelser er kropslige og at psykiske blokering og mental væren er kropslig. Krop/væren, krop/blokering og krop/følelse ser er identiteter, men vi har af kulturelle og overlevelsesmæssige grunde indlejret en oplevelse af adskillelse mellem krop og psyke, ligesom det at kunne skille krop og emotion er en del af vores mentale potentialer, og som sådan indgår i vores psykiske beredskab.

I det terapeutiske arbejde er det erfaringen at det at forandre stivnede reaktionsmønstre forudsætter en adgang bagom sproget, en adgang til kropsligt bundne erfaringer og erindringer. En stor del af kroptterapien foregår imidlertid på det sproglige plan. Ved at spørge ind til og være sammen med kan der via den sproglige og nonverbale kontakt etableres adgang til det kropslige, men også gennem direkte kropslige interventioner kan adgangen til før-sproglige erfaringer forstærkes.

Kroptterapien støtter muligheden for følelsesmæssig forløsning gennem direkte kropslig intervention via forskellige kropsbaserede teknikker som nærende berøring og katalyserende tryk. I det terapeutiske arbejde lægges der vægt på muligheden for integration af det bearbejdede materiale gennem en sproglig begribelse af de indhøstede erfaringer. Uden denne sproglige bevidstgørelse risikerer den følelsesmæssig forløsning at stå tilbage som en enkeltstående oplevelse og følelsesmæssig lettelse.

Udover de individuelle kroptterapeutiske teknikker arbejdes der med gruppeøvelser der styrker grounding, energimobilisering og følelsesudtryk.

Undervisningen i kroptterapien finder sted på de gruppeterapeutiske kursusforløb dels som oplæg fra underviserne dels igennem anvendelsen i det terapeutiske arbejde i gruppen. De studerende

gennemgår træning i smågrupper eller under direkte supervision fra underviserne i anvendelse af kropsterapeutiske teknikker. Derudover skal der besvares skriftlige opgaver og fremstilles gruppeoplæg fra studiegrupperne.

I undervisningen inddrages erfaringer fra den evidensbaserede forskning omkring spejlneuroner og indhøstet viden om betydningen af fysisk berøring.

David Boadella: Livskilder-introduktion til biosyntese, borgen 1993

Malcom Brown: Den helende berøring, bestilling hos Cayleo Philipsen tlf. 56 95 31 02.

Alexander Lowen: Den guddommelige krop, borgen 1995, Bioenergetik, Borgen 1988,

Kærlighed, sex og dit hjerte, borgen 1993 og Narcisisme og terapi, Borgen 1988

Peter Levine: Væk tigeren, borgen 1998 og samme: "Hjælbredelse af traumer", Borgen 2006.

Bauer, Joachim: "Hvorfor jeg føler det, du føler: intuitiv kommunikation og hemmeligheden ved spejlneuroner", Borgen, Kbh., 2006.

Hart, Susan: "Spejlneuroner, kontakt og omsorg", i: Psykolog Nyt, nr. 11, Dansk Psykolog Forening,

2007. Anne-Lise Løvlie Schibbye: Relationer, Akademisk Forlag 2007.

202 lektioner

Den terapeutiske proces.

Faget indeholder den praktisk-terapeutiske træning, den terapeutiske proces i gruppen og hos den enkelte samt undervisning i teorier om psykoterapeutiske processer herunder teoretiske overvejelser over den oplevelsesorienterede organiske psykoterapis forståelse af begreberne behandling og sygdom/sundhed.

Teorier om psykoterapeutiske processer.

I uddannelsen af psykoterapeuter på Akademiet for Psykoterapi står den personlige terapeutiske proces helt centralt. I den individuelle terapi såvel som i gruppeforløbene gennemgår de studerende psykoterapi på egen krop, som en afgørende forudsætning for at kunne være terapeut for andre. Den terapeutiske proces er en forudsætning for at kunne etablere de afgørende terapeutiske grundegenskaber, nemlig evnen til at være nærværende, kontaktfuld og autentisk til stede i forhold til sine klienter. Gennem den personlige og oplevede erfaring med egne følelser og personlige temaer opnår terapeuten en evne til at være i kontakt med klienten på en måde, hvor terapeutens personlighed og egne erfaringer kan bidrage til det terapeutiske arbejde som resonansbund i et møde, hvor det er klientens stof der er i forgrund.

Teorier om de terapeutiske processer indgår ikke kun som supplement til den terapeutiske proces, men viden om og refleksion over hvad der sker i terapi bidrager i sig selv til den terapeutiske proces. Terapi og teori ses som gensidigt fordybende.

I den tematiske undervisning, dvs de 3-4 dage lange procesfunderede forløb inddrages teori om terapeutisk proces på en strategisk måde, der ofte vil bidrage til at den kropslig, følelsesmæssig erfaring ligger før den teoretiske introduktion. Dette understøtter refleksionens karakter af begribelse. I processen går oplevelsen før begribelsen, som så igen virker tilbage på oplevelsen. Dette skal understrege 2 ting. Dels terapeutisk træning i at kunne møde sin klient i dennes umiddelbare oplevelse. Som medlevende terapeut, kan du ikke forberede dig på hvad der sker, når klienten træder ind af døren, men du kan træne at være i denne uvished. For det andet understreger det den opfattelse at i organisk psykoterapi arbejder vi med særlig fokus på det kropslige, dvs i det der ligger før sproget, samt på sammenhængen mellem det kropslige og sproget.

Gennemgangen af teorierne om de psykoterapeutiske processer integreres således i den tematiske undervisning.

Derudover afsættes et særligt teoretisk modul – en kursusdag – til gennemgang af og refleksion

over teorier om terapeutisk proces. Her gennemgås bl.a.: Teorier om proces knyttet til kontakt, ”her og nu”, encounter og psykodrama(Gestalt) - teorier om proces i kropsarbejdet – teorier om proces knyttet til arbejdet med de eksistentielle forhold (Yalom) – overvejelser over forholdet mellem teori og praksis (videnskabsteori) – sammenhængen mellem katarsis og begribelse og sprogets betydning i den terapeutiske proces – undrens betydning for forandring (Løvlie). - problemet med at holde sig fri af projekter på klientens vegne– sorg arbejdsmodellen.

Flyvbjerg, Bent, Menneske, rationalitet, erfaring. En Fænomenologi af menneskets læreproces, i: Flyvbjerg, Bent: Rationalitet og Magt. Bind I. Det konkrete videnskab. Akademisk Forlag, 1991, Kap.2.

Fog, Jette, Saglig medmenneskelighed. Grundforhold i psykoterapien, Hans Reitzel, 1998, Kap. 2,3,4 og 7. Udsolgt fra forlag.

Yalom, Irvin: Eksistentiel Psykoterapi, Hans Reitzels Forlag 1998, kap. 7 og 9

Hougaard, Esben, Psykoterapi, teori og forskning, Dansk Psykologisk Forlag, 2. udgave,

2004. Anne-Lise Løvlie Schibbye: Relationer. Akademisk Forlag. kap. 12

61 lektioner

Gruppeproces:

Undervisningen på Akademiet for Psykoterapi er primært baseret på terapeutisk proces og læring i gruppen. Der arbejdes i den store gruppe, som består af mellem 14 og 16 personer. Denne gruppe udgør den gennemgående enhed gennem alle 4 år. Derudover arbejdes der i studiegrupper med 4-5 deltagere. Gruppeprocessen står således centralt igennem hele forløbet og gennem deltagelse i denne optrænes indsigt i gruppedynamik og træning i at arbejde med grupper, herunder familier i terapeutisk sammenhæng. De enkelte deltagere opøver dermed opmærksomhed på egen andel i og betydning for gruppens funktion og proces. Der trænes i gruppeterapeutiske værktøjer, som eksempelvis encounter og i forbindelse med studiegrupperne arbejdes der arbejdes med feed-back. Der afsættes derudover en særlig teoridag til gennemgang af den særlige teori omkring gruppefunktion og gruppeproces.

Barbro Lenneer-Axelson mfl.: Arbejdsgruppens psykologi. samme: Om konflikter.

Ken Heap: Gruppemetode indenfor social og sundhedsområdet. Reitzel

1988. Carl Rogers: Om encountergrupper

lektioner: 90

Indre barn.

”Indre barn” udgør en praktisk-terapeutisk tilgang, der er hensigtsmæssig i forhold til at arbejde terapeutisk med livshistorisk stof og i forhold til regressivt arbejde. Indre barn er en metafor for uforløste følelsesmæssige tilstande der er indlejret i barndommen og som til stadighed aktiveres i den voksne og opleves som en begrænsning af livspotentialet.

Følelsesmæssigt uforløst stof fra barndommen, kan dukke op og tage over så vi, hvis vi trænet mærker efter får det som om vi var et barn og gentager de overlevelsesmekanismer vi anvendte som børn. De fleste vil umiddelbart kunne genkende denne oplevelse når vi kommer på besøg i vores barndomshjem eller når vi er sammen med vores forældre.

Der er typisk tale om følelser knyttet til oplevelser med forladthed, hvilket såvel Alice Miller, som Kathrin Asper betoner betydningen af.

Gestaltterapien afviser at arbejde med ”indre barn”, men vi finder at figuren det indre barn er et særdeles effektivt værktøj i forhold til at integrere uafsluttede følelsesmæssigt belastninger fra barndommen.

John Bradshaw betoner at mange af os i vores opvækst har fået knægtet vores medfødte kreativitet, spontanitet og nysgerrighed på livet.

Ved at integrere vores barnlige side med vores voksne side kan vi få tilført og tilbageerobre spontanitet og det legende og nysgerrige i vores liv som voksne.

I arbejdet med det indre barn er det centralt at arbejde med at få den voksne og modne side af vores personlighed til tage ansvar for og møde det indre barn. Hos nogle af os kan der være en tendens til at vi bliver hængende i at det er vores indre barn, der bestemmer farten, hvor forudsætningen for integration og vækst er at vores modne og voksne side bliver i stand til at møde barnet og dets behov.

I den personlige proces kan det være nødvendigt at det indre barn i første omgang kan få tillid til og tage imod støtte og omsorg fra andre voksne, terapeuter eller fra gruppemedlemmernes omsorg i terapigruppen. Først i en senere fase vil vi kunne udvikle en sådan styrke i den modne og voksne del at den egentlige integrationsproces kan etableres.

Der arbejdes med "indre barn" som en gennemgående terapeutisk tilgang hen igennem det personlige terapeutiske arbejde gennem hele uddannelsen. Derudover er der afsat et helt kursusmodul, hvor begrebet gennemgås teoretisk og præsenteres oplevelsesorienteret og hvor der trænes i at arbejde terapeutisk med begrebet.

Bradshaw John: Rejsen hjem. Befri dit indre barn og forstå dig selv som voksen, Lindhardt og Ringhof 1990
Asper Kathrin: Ravnens i glasbjerg, Gyldendal 1990
Miller Alice: Det selvudslettende barn, Munksgaard, 1982
Lektioner: 28

Familieterapi.

Der arbejdes med familierapeutiske problemstillinger i forbindelse med vægtningen af den personlige terapeutiske proces på det 1. studieår. De studerende stifter bekendtskab med familierapeutiske problemstillinger gennem arbejdet med familiepsykodrama og familieopstilling.

Forløbet strækker sig over ca. 5 studiedage og læring tager primært sigte på den personlige terapeutiske proces. Gennem arbejdet med de familierapeutiske værktøjer afdækkes de studerendes relations- og følelsesmæssige problemstillinger i forhold til såvel barndomsfamilien som i forhold til den aktuelle familie. På denne måde fungerer forløbet som eksemplarisk indlæring, hvor de studerende gennem deres egen proces får et førstehåndskendskab til arbejdet med familiestof og for arbejdet med gruppen omkring psykodrama og familieopstilling.

Gennem deltagelsen i de andre studerendes proces så vel aktivt i forhold til deltagelse i psykodrama som passivt i forhold til at være vidne til processerne får de enkelte studerende en viden om og erfaring med familieproblematikker og nogle familierapeutiske værktøjer.

Litteratur:

Selvhjælpsterapi v. Goodison & Ernst. Modtryk 1983.

Kempler Walter: Oplevelsesorienteret familierapi. Apostrof 1986.

Scheel Krüger Ebbe og Else Marie Schulz Rasmussen: Psykodrama, Munksgaard. <http://www.psykoweb.dk/books/psdramaindhold.htm>.

Moreno J.L: Who shall survive. Foundations of Sociometry, Group Psychotherapy and Sociodrama. Beacon 1953. Winnicott D.: Familien og den individuelle udvikling, Det lille forlag 1996

Jul Jesper: Dit kompetente barn. Schønberg 1998. Lektioner: 22

Psykoterapiens historie og samfundsmæssige sammenhæng.

Undervisningen i psykoterapiens og psykoterapibegrebets historie og samfundsmæssige sammenhæng tager udgangspunkt i et genealogisk perspektiv. Det vil sige at vi i første omgang er optaget af hvordan psykoterapien er blevet til og hvad der er dens historie frem til i dag. Vi er i den forbindelse specielt interesseret i den organiske psykoterapis tilblivelseshistorie i Danmark. Gennem en tilblivelseshistorisk tilgang får de studerende en mulighed for at fordybe deres forståelse for dens metoder og særlige tankegang.

Det samfundsmæssige inddrages som en del af den tilblivelseshistoriske afdækning ud fra en forståelse af at det historisk satte perspektiv virker ind på den psykoterapeutiske selvforståelse og at den psykoterapeutiske forståelse og praksis virker ind på samfundet. Samfund og psykoterapi ses som to sider af samme sag. Samfundet er (også) psykoterapi og psykoterapi er samfund.

Der afsættes en kursusdag hvor psykoterapiens historie, samfundsmæssige sammenhæng og psykoterapibegrebets historie gennemgås.

I den sammenhæng gennemgås: fænomenologiens historie - kropsterapiens historie fra Freud over Reich til Boadella, Alexander og Lowen Malcolm Brown - gestaltterapiens historie fra Freud og gestaltpsykologien over Perls til Hanne Hostrup - eksistentialismens historie fra græsk filosofi over Kierkegaard og Nietzsche til Yalom og den europæiske eksistentialisme med Spinelli og Deutzen-Smith. Forholdet mellem universalitet og perspektivisme diskuteres. (det forhold at vi søger en almen sandhed, samtidig med at vi i vores mulighed for at erkende og vide noget er henvist til den historiske og tankemæssige tid vi er en del af). Psykoterapiens særlige danske historie diskuteres, herunder dens kamp for anerkendelse og psykoterapiens placering i tiden i det danske samfund belyses. Psykoterapibegrebets historie fra behandling til vækst gennemgås.

Perls, Fredericks S.: Fire forelæsninger, i: Lumbye, Jørgen (red): Her og nu – Klassiske og nye gestaltterapeutiske tekster. Paludan i samarbejde med Gestalt International Study Center. 2004. s. 1638. kr. 250
Hougaard, Esben, Psykoterapi, teori og forskning, Dansk Psykologisk Forlag, 2. udgave, 2004. kap 2,4,6 PIAA
Jerlang, Espen: "Udviklingspsykologiske teorier. Spæcielt kapitlerne om Eriksson, Mahler, Maslow og Freud bør læses. Psykoterapi i Danmark. Brikker af en helhed Van Deurs S, Hjort SD, red. 7,5 lektioner

---

Kommunikationsteori.

Der afsættes en kursusdag til undervisning i kommunikationsteori. Formålet er at give de studerende forudsætninger for at kunne analysere de væsentlige aspekter af interpersonel kommunikation samt at blive introduceret til refleksion over egne kompetencer og evner til god kommunikation.

Den pragmatiske kommunikations teoris udvikling fra kybernetik til systemteori gennemgås. De grundlæggende begreber omkring information, metakommunikation og kontekst beskrives. Beskrivelse af lineære og cirkulære modeller samt de grundlæggende lærersætninger i moderne kommunikations-teori. Beskrivelser af de forskellige former for digitale og analoge tegn. Demonstration af øvelser i kommunikation herunder: empatisk spejling, centrering vs. decentrering, dialogformer for god kommunikation, proces og indhold, "feed back" mekanismer, dobbelt kommunikation og dobbelt binding. Nyere forskning omkring mentalisering og affektregulering relateres til kommunikationsteorien.

Litteratur:

Grenness, C. E. Kommunikations I organisationer. Klim, 1999.

Krog, J.L.. Empatisk Kommunikation i oplevelsesorienteret terapi. Psykologisk Studiefkriftsserie, Aarhus Universitet. Ussing, Ole: Oplæg til undervisning i kommunikations teori

Ølgaard, Bent: Kommunikation og økomentale systemer en introduktion til Gregory Batesons forfatterskab, Akademisk – Forlag, 2004.

Lektioner: 7,5

Udviklings- og personlighedspsykologi.

Undervisningen i udviklings- og personlighedsteori har fokus på 3 delområder. Dels det historiske udgangspunkt i Freuds model for personlighedsudvikling, som introduceres med henblik på at kunne perspektivere de senere udviklingspsykologiske retninger. Dels lægges der vægt på tilknytningsteoriene og dels fokuseres der på nyere forståelser for spædbarnets udvikling med udgangspunkt i Daniel Sterns arbejder. + vækst teorien fra Neill og Gesell. Derudover pointeres de udviklingspsykologiske aspekter i den gestaltterapeutiske tradition og i forhold til kropsterapien. Undervisningen tager primært afsæt i udvikling af 2 teoridage, som primært har karakter af teoretiske oplæg fra undervisere. Derudover inddrages det udviklingspsykologiske element i forhold til arbejdet med såvel de gestaltterapeutiske temaer i det gruppeterapeutiske procesarbejde som i arbejdet med andre centrale temaer, som f.eks. ”indre barn” og i arbejdet med kropsterapien og med familierterapi.

Jerlang Espen, red: Udviklingspsykologiske teorier, Soc.pæd.Bibliotek.2002 (O)

Smith Lars: Tilknytning og børns udvikling, Akademi sk forlag 2002 (O)

Stern Daniel: Barnets interpersonelle univers, Hans Reitzel 1997 (O)

Bowlby John: En sikker base, Det lille forlag 1994

Stern Daniel: De første seks måneder, Hans Reitzel 1979

Stern Daniel: Det nuværende øjeblik, Hans Reitzel 2004

Stern Daniel: Et spædbarns dagbog, Hans Reitzel 1991

Juul Jesper: Dit kompetente barn. Schønberg 1998.

Winnicott D.: Familien og den individuelle udvikling, Det lille forlag 1996

Lektioner: 15

Den psykoterapeutiske relation.

På Akademiet for Psykoterapi arbejdes der med en subjekt-subjekt model (Løvlie) som udgangspunkt for forståelsen af den terapeutiske relation. Dvs i terapi foregår et møde mellem to mennesker – en terapeut og en klient. Perspektivet for såvel klient som terapeut er klientens proces. I den forstand er der tale om 2 subjekter, der befinder sig forskellige steder i sig. Klienten har sit liv og fokus på sig selv som perspektiv, mens terapeuten har sig selv og klienten i fokus med henblik på klientens liv.

Det terapeuten oplever hos sig selv i relationen til klienten inddrages i terapeuten oplevelse af og forståelse for klienten.

Den særlige terapeutiske relation gør det muligt at arbejde med klientens relationelle erfaringer idet omfang relationen mellem klient og terapeut inddrages i processen.

Relationen muliggør således tilknytning og bearbejdning af tilknytningsmæssige erfaringer.

Terapeuten skal i dette forhold være den der rummer klienten og dennes temaer og subjektive oplevelser.

Selvom relationen er en subjekt-subjekt relation er den samtidig asymmetrisk idet omfang klienten følelsesmæssigt bliver særlig sårbar og åben overfor terapeuten og dennes evne til at rumme og møde klienten. Oplevelse af bevidst eller ubevidst afvisning kan være retraumatiserende for klienten, og dermed kontraindicerende i forhold til klientens vækst.

Undervisningen i den psykoterapeutiske relation finder sted på flere måder. Dels indgår det relationelle element i den egenterapi de studerende skal igennem, såvel i den individuelle terapi som i gruppeforløbene. Her arbejdes der med relationer såvel i forhold til de andre gruppedeltagere som i forhold til de terapeutiske undervisere. Derudover indgår det relationelle i den terapitræning, der foregår under supervision i gruppeforløbene.

Derudover gennemgås spørgsmålet om arbejdet med relationer og teorier om den terapeutiske relation på en særlig kursusdag.

Her gennemgås bl.a. tilknytningsteori – kærlighedens betydning i terapi (Løvlie) – relationelle

overgreb ved tolkning og italesættelse(Løvlie) - an dre relationsmodeller: subjekt-objekt vs objekt-subjekt, teorier om ikke-involvering (Van Deuzen) mm og refleksioner over disse temaer.

Løvlie Schibbye Anne-Lise: Livsbevidsthed - om at være til stede i livet, Akademisk Forlag 2007

(O) Løvlie Schibbye Anne-Lise: Relationer, Akademisk Forlag 2005 (O)

Van Deurzen-Smith Emmy: Eksistentiel samtale og terapi. Hans Reitzel

1999. Carl Rogers: Klientcentreret terapi.

Lektioner: 40

Forskning i psykoterapi og evidensbaseret psykoterapi.

Formål: At den studerende får indblik i psykoterapi forskningens grundlæggende resultater samt indblik i de specielle krav til evidensbaseret forskning. Der lægges vægt på at den studerende får et reflekteret forhold til evidensbegrebet samt indblik i evidensbaserede metoder.

Indhold:

Den historiske udvikling i forskningen fra Rogers "nødvendige og tilstrækkelige betingelser" til moderne tiders manualisering, herunder specielt kognitiv terapi. Desuden præsenteres forskning fra forskningen omkring affektregulering og mentalisering. Der lægges vægt på diskussion af fællesfaktorer (non-specificitetsantagelsen) samt grundprincipperne i effektforskning og effekt mål.

Metodikken bag effektforskning præsenteres, og der gives øvelser i læsning af forskningsresultater.

Litteratur: Hougaard Esben: Psykoterapi, teori og forskning, Dansk psykologisk Forlag 2004, Hart, Susan: "Spejlneuroner, kontakt og omsorg", i: Psykolog Nyt, nr. 11, Dansk Psykolog Forening, 2007. Rogers Carl: Om encountergrupper. Jespersen og Pio 1971. Lektioner: 7,5

Psykiatri og psykopatologi:

Der undervises på en teoridag i grænselandet til psykiatri og i psykiatri og psykopatologi. Formålet er at give de studerende en viden om psykiatriske lidelser som en nødvendig forudsætning for at kunne henvise klienter med psykiatriske lidelser til det psykiatriske system. Som sådan indgår denne undervisning i også i forhold til at de studerende erhverver sig viden om psykoterapiens anvendelsesområder. Som udgangspunkt er uddannelsen til psykoterapeut en grunduddannelse, der kvalificerer til at arbejde med klienter indenfor normalområdet, afgrænset af eks. psykiatri. Den oplevelsesorienterede organiske psykoterapi kan dog også anvendes i psykiatrien eller f. eks. i behandlingsarbejde med børn og unge med tilknytningsforstyrrelser. Dette kan dog kun udføres af terapeuter der har grundlæggende faglige og behandlingsmæssige forudsætninger for at arbejde terapeutisk indenfor disse områder.

Litt.: Svein Hausgjerd: "Grundlaget for en ny psykiatri" Reitzel, Cullberg: Psykiatri teori og metode, Reitzel, Nilsson: Farlige relationer – om borderline, Silfving. Lektioner 7,5

Undervisning i psykoterapeutiske metoder.

Undervisningen i psykoterapeutiske metoder tager afsæt i de 3 bestræbelser.

1) Den oplevelsesorienterede terapeutiske proces, hvor der arbejdes terapeutisk med den enkelte kursist og med gruppen. Denne undervisning er således eksemplarisk – dvs gennem den terapeutiske praksis som den udføres af de terapeutiske undervisere opleves metoder og teknikker på egen krop og i arbejdet med den enkelte kursist får de øvrige et 1. håndskendskab til metoder og teknikker.

2) De terapeutiske processer indlæres gennem træning på modulforløbene

3) De terapeutiske metoder og teknikker gennemgås teoretisk via oplæg fra underviserne, ved gruppeoplæg fra de studerende og igennem skriftlige opgaver.

Metoderne vi arbejder ud fra er fænomenologisk hvilket betyder at terapeuten og klienten undersøger klientens oplevelse som den er her og nu – dvs. som den viser sig for dem

Der undervises i metoder og teknikker fra de 4 hovedområder, gestalt – krop – eksistentiel psykoterapi samt i forhold til gruppeterapeutiske metoder og teknikker.

Der arbejdes og undervises bl.a. i flg. metoder:

Her og nu kontakt - Den tomme stol - Polaritetsarbejde - Arbejdet med forsvarsmekanismer (kontaktkompetencer) - Figur/ grund - Psykodrama - Selvstøtte - Drømmearbejde - Kontaktfladearbejde - ”indre barn” - Rollespil - Vi sualisering - Fantasirejser - Tegning - Mobilisering af krop - Grounding - Nærende berøring – Katalyserende pres - Åndedræt mm.

I forbindelse med undervisningen lægges der vægt på at anvendelsen af de enkelte teknikker inddrages organisk dvs i forhold til hvad der er hensigtsmæssigt i forhold til den terapeutiske proces. Men i alle forløb lægges der vægt på at arbejdet omkring kontakt står centralt.

I gennem kontakten og arbejdet i kontaktfladen afdækkes og undersøges hvilke arbejds punkter og personlige temaer der kan arbejdes med i den enkelte session. I løbet af undervisningen trænes fokuseret på dette undersøgende afdækningsarbejde og en del af den terapeutiske træning er målrettet den studerendes evne til at afsøge terapeutiske temaer. En anden del af træningen fokuserer på at opbygge erfaring og bevidsthed omkring inddragelse af relevante teknikker på en organisk måde, der på én gang tager afsæt i en tematisk tilgang men samtidig inddrager fornemmelsen og forståelse for den konkrete klient og dennes personlighed og særlige omstændigheder.

Der trænes i indikation og kontraindikation, dvs i hvilke forløb, der gavner klientens proces og hvilke, der modarbejder samme, ligesom der trænes i overvejelser over tidsperspektiver og mulige forandringer. Gennem uddannelsen trænes de studerende i at inddrage prognostiske overvejelser omkring hvilke forandringer der er mulige og med hvilken tidshorisont. Denne træning inddrager vurderinger af den enkeltes temaer, deres karakter og betydning i forhold til hele personen og i forhold til dennes personlige ressourcer osv.

Evaluering og rapportering gennemgås på en af de indlagte teoridage, hvor undervisningen tager sigte på at den studerende introduceres for redskab er til at vurdere og viderekommunikere omkring væsentlige forhold i den terapeutiske proces i forbindelse med supervision og egenreflektion. Der arbejdes med journalisering. Relevante aspekter af forvaltningsloven. Terapi rapport før og efter supervision. Metoder til klientens evaluering af terapien/terapeuten. Rapportering til singlecase studies.

Litteratur: De centrale værker fra gestalt- og kropsterapi: Hostrup Hanne: Gestaltterapi, Hans Reitzel, 1999 (O), Hougaard Esben: Psykoterapi, teori og forskning, Dansk psykologisk Forlag 2004, Perls F.: Gestaltterapi, Socialpæd. Forlag 1972 (O) Perls F.: Gestaltterapiens metode, Socialpæd. Bibliotek 1978 (O) Perls, Goodmann, Hefferline: Grundbog i gestaltterapi, Socialpæd. Bibliotek 1977 (O) Boadella David: Livskilder - introduktion til biosyntese, Borgen 1993 (O) Brown Malcom: Den helende berøring, bestilling hos Cayleo Philipsen tlf. 56 95 31 02 nogle afsnit er (O) Lowen Alexander: Bioenergetik, Borgen 1988 (O) Lowen Alexander: Narcissisme og terapi, Borgen 1988 Lowen Alexander: Den guddommelige krop, Borgen 1995 (O) Løvlie Schibbye Anne-Lise: Relationer, Akademisk Forlag 2005 (O)
Lektioner: 297 heraf 7,5 på særlig teoridag

Undervisning i etik og etiske dilemmaer.

Den terapeutiske profession er i sin natur tæt forbundet med nogle grundlæggende etiske spørgsmål. Respekten for det enkelte menneske og troen på individets ukrænkelighed udgør grundstenene i den terapeutiske praksis og i den terapeutiske forståelse som den oplevelsesorienterede organiske psykoterapi er bygget op omkring.

I tilgangen til den enkelte klient er terapeuten grundlæggende solidarisk med dette menneske uanset

dette menneskes handlinger og måder at forvalte sit liv på. Det er således en forudsætning for at der kan etableres en terapeutisk relation at denne grundlæggende solidaritet er tilstede fra terapeuten side. Kan terapeuten ikke møde klienten med denne respekt er det terapeuten pligt at henvise klienten til en anden terapeut.

I den terapeutiske relation kan der indgå etiske dilemmaer. Mange af disse dilemmaer udspringer af den asymmetri klientrelationen er udtryk for. I læn gevarende forløb kan tilknytningen mellem klient og terapeut være ikke kun naturlig men i højeste grad terapeutisk meningsfuld. Dette vil medføre at klienten opbygger en afhængighed af terapeuten, en afhængighed som kan give terapeuten stor indflydelse på klienten og dennes liv. Det er terapeuten ansvar at denne indflydelse sker under respekt for klientens velfærd. Det er i den forbindelse terapeuten ansvar at bringe denne problematik op i forhold til den enkelte klient og at støtte klienten i selv at tage ansvar for egne beslutninger.

Der kan ligeledes opstå etiske dilemmaer i forhold til de forskellige roller, den enkelte terapeut kan have i forhold til en klient og en klientgruppe. Hvordan tager man som terapeut stilling til om en klient kan tage sine familiemedlemmer med i nogle sessioner. Eller hvordan forholder man sig etisk til at have de samme klienter i flere sammenhænge, som kursist, i supervision, i parterapi.

Gennem undervisningen trænes de studerende i at forholde sig de etiske dilemmaer, som er knyttet til den terapeutiske profession. Der tages i den forbindelse udgangspunkt i at de etiske regler, problematikker og dilemmaer tages op sådan som de dukker op i den praktiske træning, undervisning og proces på de enkelte hold. Derudover gennemgås de etiske regler på 1. kursusmodul og på det 22. modul tages arbejdet med de etiske dilemmaer op teoretisk og praktisk.

Løvlie Schibbye Anne-Lise: Relationer. Akademisk Forlag, 2002.

Munk Else: Psykoterapi og etik, Munksgaard 1982

Spinelli Ernesto: Terapi – magt og mystifikation. Hans Reitzel 1998

Psykoterapeutforeningens etiske regler

Akademiets etiske regler.

Lektioner: 20

Undervisnings- arbejds- og prøveformer.

Undervisninger og arbejds- og prøveformer er tilrettelagt så de passer organisk ind i det samlede forløb.

Undervisningsformerne tager udgangspunkt i de 3 bestræbelser – terapeutisk proces – terapeutiske træning – teoretisk fordybelse og de 6 elementer som udgør uddannelsens struktur.

Den centrale undervisnings og arbejdsform udgøres af de gruppeterapeutiske modulforløb. Her er arbejdsformen oplevelsesorienteret og tilpasset den gruppeterapeutiske og den indlæringsmæssige proces. Dvs der veksles mellem a) terapeutisk arbejde, hvor de terapeutiske metoder i indlæringsmæssig forstand anvendes eksemplarisk, b) terapitræning, hvor terapitræningen foregår i gruppen til dels under direkte supervision, c) teoretiske og erkendelsesmæssige momenter, der indgår som refleksion over processerne i gruppen, d) oplæg fra underviserne og e) oplæg fra de studerende.

På teoridagene gennemgås det teoretiske stof i en blanding af oplevelsesorienteret medinddragelse af de studerende og som oplæg fra underviserne.

I studiegrupperne indgår elementer af såvel terapeutisk proces, terapeutisk træning som teoretisk fordybelse. Strukturen i studiegrupperforløbene tilgodeser dens bidrag til terapeutisk proces, idet der afsættes tid til personlige runder på hvert forløb. Derudover arbejdes der i studiegrupperne med træning og teori afhængig af de aktuelle behov. Studiegrupperne skal sammen udarbejde oplæg

angående teoretisk stof til fremlæggelse på modulforløbene.

Den individuelle terapi har primært sigte på den personlige proces, men indgår som sådan i et mål som eksemplarisk i forhold til terapeutisk læring vist og i praksis.

Den individuelle teoretiske fordybelse er et vigtigt element i den samlede proces såvel indlæringsmæssigt som terapeutisk. Dette arbejde skal bl.a. munde ud i skriftlige opgaver, hvor det teoretiske stof skal fremstilles på en måde så egne temaer og terapeutiske erfaringer inddrages oplevelsesorienteret.

I træningsgruppeforløbene som leder op til den afsluttende eksamen trænes det terapeutiske arbejde intensivt med udgangspunkt i det personlige stof hos gruppedeltagerne, samt træning i temaer og terapeutiske tilgange.

Den personlige terapeutiske proces er en forudsætning for at kunne praktisere som psykoterapeut. Målet med den terapeutiske proces er at give den studerende de personlige forudsætninger for at kunne arbejde terapeutisk med klienter. Gennem gennemarbejdelsen af egne personlige temaer opnås en sådan fortrolighed med eget stof, at terapeuten er i stand til at rumme klienternes stof og i situationen være i stand til at tilsidesætte sit eget stof.

Den terapeutiske proces foregår såvel på modulforløbene som i den individuelle terapi hos den individuelle terapeut. For at sikre kontinuiteten er de individuelle terapeuter valgt blandt organisk uddannede psykoterapeuter, som samarbejder med Akademiet for Psykoterapi og skal være godkendt af uddannelsesstedet.

Indlæring af metoder og gennemgang af det terapeutiske stof tilrettelægges oplevelsesorienteret og på den måde bidrager terapeutisk træning og øvelser i forhold til metoder og temaer i sig selv til den individuelle og gruppeterapeutiske proces.

Udover at give de studerende de nødvendige personlige forudsætninger som terapeut, får de studerende gennem egen terapeutisk udvikling et 1. håndskendskab til det at være klient, hvilket i sig selv ses som en væsentlig erfaring i forhold til arbejdet med egne klienter.

Det terapeutiske procesarbejde på modulforløbene bidrager derudover eksemplarisk til læringen i psykoterapeutisk praksis og psykoterapeutiske metoder.

I modulforløbene lægges der vægt på træning i forhold til terapeutiske metoder og terapeutisk praksis. Her igennem forløbet intensiveres trænings elementet, så de enkelte studerende træner indlærte metoder og temaer i forhold til den terapeutiske praksis. Træningen foregår dels i 2, 3 eller 4 mands grupper og dels under direkte supervision fra de terapeutiske undervisere.

Den teoretiske del af undervisningen finder sted på flere måder. Indlagt i modulforløbene præsenteres teorier og metoder via oplæg fra underviserne. Studiegrupperne forbereder teoretiske oplæg som fremlægges på modulforløbene hvor de indgår i en diskuterende afdækning af de enkelte teoretiske emner. De studerende udarbejder skriftlige opgaver, som bedømmes og der gives feed-back fra underviserne og censorer.

Derudover indgår der 11 teoridage, hvor forskellige teoretiske emner præsenteres.

Undervisningen på teoridagene varetages i et vist omfang af gæstelærere, der som specialister er tilknyttet Akademiet for Psykoterapi.

Prøver og eksamen:

Det er frivilligt om de studerende vil tage uddannelsen med eller uden eksamen. Alle studerende deltager i den årlige evaluering, mens de egentlige prøver og den endelige eksamen er frivillig.

Prøver, evalueringer og eksamener er lagt ind løbende hen igennem forløbet.

Efter hvert år laves en evaluering i plenum, hvor de studerende fremlægger egen evaluering i forhold til: personlig proces – terapeutisk træning – og teoretisk forståelse. Evalueringen har fokus på fremtidige arbejdsplaner og der indgår en tilbagemelding fra underviserne.

1. års prøve laves på baggrund af en skriftlig opgave, hvor årets stof – indre barn – familien – etik – grundfølelser – valg og det personlige rum – gestalt – skal beskrives på en måde der inddrager personlige erfaringer. Der laves en intern bedømmelse.

2. års prøve udgøres af en skriftlig opgave, der skal laves på baggrund af en videosekvens. Opgaven laves indenfor årets stof – gestaltterapi – og skal besvares oplevelsesorienteret. Den bedømmes eksternt med bestået – ikke bestået.

På det 3. år er der 2 prøveforløb. Den ene prøve sker på baggrund af 4 dages deltagelse i en træningsgruppe. Dette afsluttes med en terapissession under direkte supervision. På denne baggrund er der en uge til at lave en skriftlig opgave. Årets eksamen bedømmes bestået – ikke bestået. Deltagelse i træningsgruppen bedømmes for sig på baggrund af aktiv deltagelse, mens den skriftlige opgave og terapissessionen bedømmes særskilt.

Afsluttende eksamen.

Det 4. år afsluttes med den endelige eksamen. Denne er bygget op omkring et forløb, hvor hver enkelt studerende skal gennemføre et terapeutisk forløb med en ekstern klient 5-8 sessioner a 1-1½ time. Forløbet optages på video. Under forløbet vil der fra Akademiet for Psykoterapi blive tilbudt supervision i grupper samt eksamensvejledning. Supervisionsforløbet er obligatorisk. Det er den studerendes eget ansvar at finde en ekstern klient. Akademiet stiller videoudstyr til rådighed. På baggrund af forløbet udvælger den studerende en sekvens som vises ved eksamen. På baggrund af forløbet udfærdiges en skriftlig opgave som både indeholder refleksioner over den studerendes personlige proces og teoretiske overvejelser over det terapeutiske forløb. Ved den mundtlige eksamen, som tager ca. 45 min. udvælger den studerende en videosekvens på ca. 15 min som underbygning af den skriftlige opgave.

Den skriftlige og mundtlige eksamen bedømmes af lærer og ekstern censor og der gives en samlet karakter efter 12 skalaen.

Dumper den studerende skal hele eksamenen tages om og man skal betale for en ny eksamen.

Merit.

Det er muligt at få meritoverførsel for uddannelses forløb eller dele heraf i det omfang det gennemgåede forløb mindst lever op til det tilsvarende forløb på uddannelsen ved Akademiet for Psykoterapi.

Det gennemgåede forløb skal modsvare forløbet ved Akademiet for Psykoterapi såvel hvad angår hovedfagene gestalt, krop og eksistentiel psykoterapi, som hvad angår forløbet af den personlige terapeutiske proces og den praktiske træning.

I forhold til teori-dage kan evt. mangler her tages sideløbende med studieforløbet.

Stillingtagen til merit tages på baggrund af en konkret vurdering og hensynet til de allerede

